

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 400/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., v ktorej namietal porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 239/2000, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2010 doručená sťažnosť I. K. K. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 239/2000.

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ podal 18. apríla 2000 na okresnom súde žalobu o neplatnosť platobného výmeru na nájomné za užívanie bytu a služby s tým spojené. Vec bola vedená pod sp. zn. 5 C 239/2000. Okresný súd rozhodol rozsudkom z 5. mája 2006, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Z dôvodu odvolania podaného sťažovateľom rozsudok okresného súdu preskúmal Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací, ktorý napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil rozsudkom sp. zn. 1 Co 19/07 z 18. apríla 2007. Sťažovateľ následne podal 29. mája 2007 proti rozsudku krajského súdu z 18. apríla 2007 dovolanie. Podľa názoru sťažovateľa vo veci stále nie právoplatne rozhodnuté, pretože jeho dovolanie nebolo predložené na rozhodnutie dovolaciemu súdu. Sťažovateľ vyjadril svoj názor, že „... je nemysliteľné, aby v demokratickom a právnom štáte sa takáto jednoduchá vec riešila a pritom nevyriešila s konečnou platnosťou ani za 10 rokov, ako je to v tomto mojom prípade!“. Podľa sťažovateľa preto došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to „... nepružným a nedôsledným vedením tohto sporu najmä zo strany Okresného súdu v Bardejove, ktorý ani za 3 roky nedokázal formálne túto kauzu ošetriť a postúpiť ju na konečné vybavenie a rozhodnutie nášmu Najvyššiemu súdu SR!“.

3. Sťažovateľ navrhol vydať nález v takomto znení:

„1. / Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. podľa ods. 2, čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ods.1, čl. 6 Dohovoru doterajším nežiaducim a vleklým postupom najmä bardejovským súdom v dovolacom konaní v kauze sťažovateľa vedenej u neho pod č. k. 5C 239/2000 porušené boli a súd.

2./ Prikazuje Okresnému súdu v Bardejove, aby v dovolacom konaní a súdnom spore pod č. k. 5C 239/00 konal bez prieťahov a tak, aby Najvyšší súd SR mohol o celej veci rozhodnúť čo najskôr.

3./ Priznáva I. K. K. spravodlivé finančné zadosťučinenie vo výške 3 tis. EUR /slovom tritisíceur/, ktoré je mu povinný Okresný súd v Bardejove zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

4./ Ukladá Okresnému súdu v Bardejove uhradiť vzniklé trovy tohto súdneho konania, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.“

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1 obnovil stav pred porušením.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Ústavný súd požiadal okresný súd o predloženie spisu sp. zn. 5 C 239/2000. Po oboznámení sa s jeho obsahom ústavný súd zistil takýto priebeh konania:

Okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom 5. mája 2006, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Krajský súd po podaní odvolania sťažovateľom napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil rozsudkom sp. zn. 1 Co 19/07 z 18. apríla 2007. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie 29. mája 2007. Z toho dôvodu okresný súd vyzval sťažovateľa 31. mája 2007, aby v lehote 10 dní predložil súdu plnú moc na zastupovanie advokátom v konaní o dovolaní. Zároveň ho súd vyzval, aby v uvedenej lehote zaplatil súdny poplatok za podané dovolanie v sume 6 000 Sk. Sťažovateľ nesúhlasil so súdnym poplatkom vzhľadom na svoje osobné a majetkové pomery, a preto požiadal, aby ho súd oslobodil od platenia súdneho poplatkov, a zároveň aby mu z týchto dôvodov ustanovil zástupcu z radov advokátov. Okresný súd ho preto následne vyzval, aby preukázal svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery na účely rozhodnutia o oslobodení od platenia súdnych poplatkov za podané dovolanie. Sťažovateľ sa 9. júla 2007 vyjadril k výzve súdu, podrobne objasnil svoje osobné pomery a zároveň predložil vyplnené tlačivo „Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov“, ako aj rozhodnutie S. o výške jeho dôchodku. Okresný súd zároveň zisťoval dopytom adresovaným S. aktuálnu výšku dôchodku sťažovateľa a jeho manželky a na G. B. vlastníctvo nehnuteľností. Okresný súd uznesením z 22. januára 2008 priznal sťažovateľovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov za podané dovolanie v rozsahu nad 3 000 Sk. Proti tomuto uzneseniu sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd uznesením z 27. marca 2008 pod sp. zn. 13 Co 11/2008 uznesenie okresného súdu v celom rozsahu potvrdil. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ 22. mája 2008 dovolanie, ktoré bolo doručené okresnému súdu nasledujúci deň, teda 23. mája 2008.

Dňa 4. júna 2008 bol celý spis okresného súdu, ktorý obsahoval dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu z 18. apríla 2007 a dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 27. marca 2008 vo veci oslobodenia od súdnych poplatkov, predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Najvyšší súd spis vrátil okresnému súdu ako predčasne predložený, pretože okresný súd nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre konanie o dovolaní, pretože

okresný súd rozhodol iba o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Okresný súd preto uznesením sp. zn. 5 C 239/2000 z 11. augusta 2008 ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu z radov advokátov JUDr. V. P., B., na zastupovanie v dovolacom konaní. Okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa uznesením z 3. októbra 2008, aby svoje dovolanie z 29. mája 2007 proti rozsudku krajského súdu z 18. apríla 2007 a dovolanie z 22. mája 2008 proti uzneseniu krajského súdu z 27. marca 2008 týkajúce sa oslobodenia od súdnych poplatkov doplnil o náležitosti vymedzené v § 241 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Na uvedenú výzvu sa právny zástupca sťažovateľa nevyjadril, avšak reagoval na ňu sám sťažovateľ písomným podaním z 15. októbra 2008, ktorým však svoje dovolania nedoplnil o náležitosti podľa § 241 ods. 1 a 2 OSP tak, ako ho vyzval okresný súd. Okresný súd preto 22. októbra 2008 predložil opätovne celý spis vedený pod sp. zn. 5 C 239/2000 najvyššiemu súdu. Najvyššiemu súdu bol spis doručený 3. novembra 2008. Najvyšší súd spis opakovane vrátil okresnému súdu, pretože si sťažovateľ ako dovolateľ nespĺnil poplatkovú povinnosť, ktorá mu podaním dovolania vznikla. Najvyšší súd však zároveň vydal uznesenie pod sp. zn. 3 Cdo 282/2008 zo 14. mája 2009, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu z 27. marca 2008 vo veci oslobodenia od súdnych poplatkov. Uznesenie najvyššieho súdu bolo doručené právnemu zástupcovi sťažovateľa 1. júna 2009 spolu s výzvou sťažovateľovi, aby zaplatil súdny poplatok za dovolanie vo výške 99,50 € v lehote 10 dní od jej doručenia s poučením, že ak nebude súdny poplatok v tejto lehote zaplatený, súd konanie zastaví. Na túto výzvu sa vyjadril sám sťažovateľ, v ktorej znovu požiadal, aby bol od tejto povinnosti oslobodený, pretože vyrubený súdny poplatok nemôže zaplatiť. Pretože v stanovenej lehote, teda do 11. júna 2009, nebol súdny poplatok zaplatený, vydal okresný súd 16. júna 2009 uznesenie, ktorým konanie o dovolaní zastavil. Predmetné uznesenie bolo doručené právnemu zástupcovi sťažovateľa 25. júna 2009. Uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 11. júla 2009. Uvedeným dňom je konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 239/2000 právoplatne skončené.

7. Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného

práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej zákonnej lehoty odpustiť (porov. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04).

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (porov. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

8. Sťažnosť sťažovateľa smeruje proti postupu okresného súdu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 239/2000, ktoré sa právoplatne skončilo 11. júla 2009. Ústavný súd zároveň zistil, že o dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 13 Co 11/2008 z 27. marca 2008 vo veci oslobodenia od súdnych poplatkov rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 282/2008 zo 14. mája 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť už 1. júna 2009.

9. Keďže sťažovateľ svoju sťažnosť podal na poštovú prepravu 15. marca 2010, je zrejmé, že tak urobil po uplynutí ustanovenej dvojmesačnej lehoty (bod 7), preto ústavnému súde nezostalo nič iné, len ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako oneskorene podanú.

10. Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako oneskorene podaná, ústavný súd sa ďalšími nárokmi uplatnenými v návrhu (prikázanie okresnému súde konať bez priesťahov, priznanie finančného zadosťučinenia, náhrada trov konania sťažovateľa) už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach dňa 27. októbra 2010